

ISTORIOGRAFIE

Opera componistică a lui Paul Constantinescu Catalog cronologic (VI)

Sanda Hîrlav Maistorovici

LEGENDĂ

- a. Titluri scrise cu negru: lucrări menționate în bibliografia compozitorului, ale căror manuscrise au fost găsite și cercetate.
- b. Titluri scrise cu albastru: lucrări menționate în bibliografia compozitorului, ale căror manuscrise nu au fost găsite încă.
- c. Titluri scrise cu verde: lucrări nementionate în bibliografia compozitorului, ale căror manuscrise au fost identificate în cursul cercetărilor noastre.
- d. Titluri scrise cu mov: lucrări neterminate
- e. Informații scrise cu roșu: informații care trebuie verificate.

LISTA ABREVIERILOR

- V. T. – VASILE TOMESCU:** *Paul Constantinescu*, Editura Muzicală, București, 1967
- M. P. – MIHAI POPESCU:** *Repertoriul general al creației muzicale românești. Vol. I. Muzica simfonică, muzica concertantă, muzica vocal-sinfonică, muzica de operă, operetă, balet, muzica de fanfară*, Editura Muzicală, București, 1979
- S. I. – STELIAN IONAȘCU:** *Paul Constantinescu și muzica psaltică*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, București, 2005

INDICATIVELE DISCURILOR ELECTRECORD

Prima literă, **E** = inițiala Casei de Discuri Electrecord

A doua literă, **C** = indică genul de muzică, respectiv muzică simfonică,

de cameră, operă, operetă.

A doua literă, **X** = indică genul de muzică corală, versuri, teatru.

A treia literă, indică diametrul discului: **C**–17cm. **D**–25cm. **E**–30 cm.

85.

TITLUL LUCRĂRII: **Tabloul coregrafic HAIUCII pentru cor bărbătesc, tenor, și orchestră**, integrat ulterior în opera Pană Lesnea Rusalim¹ după poemul epic *Poveste haiducească* de Victor Eftimiu².

DURATA APROXIMATIVĂ: 20 minute

ANUL TERMINĂRII: 1953³

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp 2670

DESCRIERE: manuscris în creion, cu ștersături, tăieturi, intervenții în textul vocilor. Sunt 16 pagini de manuscris. Scriitură pe sistem de 3 portative: primul, pentru voci, următoarele două, pentru pian. Se compune din două fascicule: primul, *Tempo rubato parlando*, de 7 pagini; al doilea, *Tranquillo*, numerotat de la pagina 3 până la pagina 16, unde, apare semnătura și data: *Paul Constantinescu, 3.VI. 1953*. Urmează două pagini goale, și încă două file cu scriitură pentru pian, probabil, un adaos.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 9; V.T.

TIPĂRIȚĂ: inedită

INREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: nedefinită

PRIMA AUDIȚIE: 10 oct 1954, la C.C.S., dirijor, Sergiu Comissiona⁴

ISTORIC:

OBSERVAȚII: comandă C.C.S.⁵

86.

TITLUL LUCRĂRII: **Târgul de fete pe Muntele Găina (poem coregrafic)**

DURATA APROXIMATIVĂ: 25 minute

---

¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Titlul lucrării (Text)*.

² Tomescu, Vasile, , *Paul Constantinescu*, Editura Muzicală, București, 1967, p. 395.

³ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Anul creerii*.

⁴ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Prima execuție*.

⁵ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Achiziții*.

ANUL TERMINĂRII: 1953¹

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2672

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 9; Paul Constantinescu: *Mai departe se așteaptă de la mine un balet mai amplu pe subiectul cunoscut al Târgului de fete de pe Muntele Găina, pretext pentru o rapsodie dansantă, cu teme din ținuturile ardelenene*²; V.T., S.I

DESCRIERE: manuscris în creion, prima schiță a lucrării. Este scris pentru pian. Este precedat de un scenariu scris cu altă grafie, scenariu respectat în mare de autor (vezi Foto nr. 56). Pagina de gardă: *Târgul de fete pe Muntele Găina (poem coregrafic). Paul Constantinescu. 1953* (vezi Foto nr. 55); p. 1: *Andante. Noapte. Bartok - 113 (Măieran de pe poiană; Milă mi-e de tine mamă; De ce n-ai făcut pomană)*; Pe oglinda pagini, în stânga, autorul a notat formația: *2 fl., fl. picc., 2 ob., c. eng., 2 cl., 2 fg., 4 corni, 3 trp., 2 trb., tuba, timp., xilofon*; p. 4: *Lai, lai*, (autorul prevede intrare de voci? n.n.); p. 5: *Bartok. Maramureș. 74b, Mămucă când m-ai făcut...*; p. 5: scris cu tuș negru: *Cortina se ridică pe jumătate. Scena în semiîntineric redă un grup de țărani urcând coasta muntelui. Merg simplu și degajat, cântând. (Corul și solistul stau complet invizibili în culise)*; p. 11: *Negustorii își strigă marfa*; p. 19: *Haidăul -Aiudul de Sus*; p. 21: *Învârtita - Poplaca*; p. 23: *Hațegana de la Făgăraș - Allegro vivo*; p. 28: *Sdrâncănița (Țigănească). Allegro vivo*; p. 30: *Ineuana (Arad). Allegro non troppo*; p. 32: *Cluj. Raru. Pesante*. p. 36: *Furtuna*; p. 40: *Țigăni*; p. 41: *14.II 1953. Paul Constantinescu.*

TIPĂRITĂ: inedită

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: orchestră simfonică, cor bărbătesc, tenor solo³.

PRIMA AUDIȚIE:

ISTORIC:

OBSERVAȚII: comandă M.A.I.⁴ Din ultima filă a libretului scris pe

---

¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Anul creerii*.

² Citat din *Declarație*, text descoperit în arhivele Biroului de Documentare al Redacției Muzicale de la Societatea Română de Radiodifuziune, reprodus în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hirlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 199-200.

³ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Formație*.

⁴ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 9, rubrica *Achiziții*.

coală A5 reiese că Paul Constantinescu a extras din acest poem coregrafic, pentru Radio, o suită.

Foto nr. 55

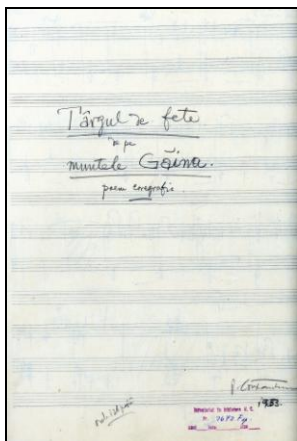
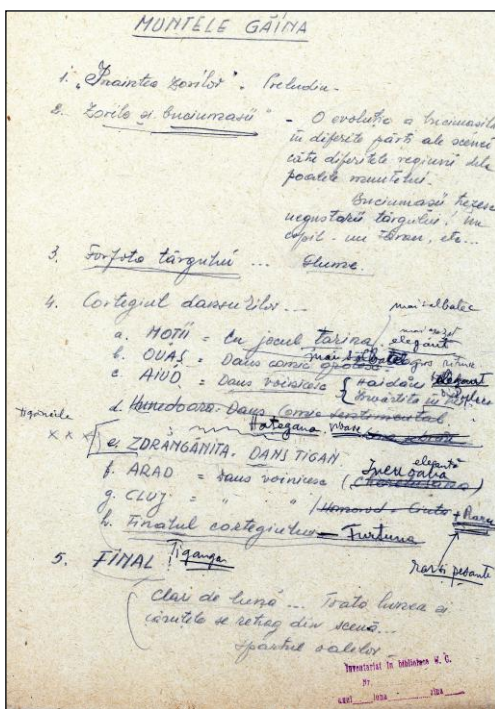

Foto nr. 56

87.

TITLUL LUCRĂRII: **Muzica la piesa „Matei Millo” sau „Căruța cu paiațe” de Mircea Ștefănescu**

DURATA APROXIMATIVĂ:

I: 5 minute

II. 5 minute

III. 4 minute

ANUL TERMINĂRII: 1953

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2685

F. Sp. 2684

F. Sp. 562 (uvertura la actele II și III)

1220 și 6330 Fond de difuzare, partitură de copist care conține uverturi la actele I, II, III.

DESCRIERE:

F. Sp. 2685: manuscris în cerneală, format din trei pagini, conținând citate muzicale din colecția Vulpian, pentru piesa Matei Millo: *Tu-mi ziceai odată; Unde-i mâța să mă vadă; Surugiul; Noi, țărani de la țară; Lumea-i plină de păpuși; Dragi boieri și cuconițe; Bâr oiță; Într-a păpușilor țară, Dacă-n douăzeci de toamne; Gigerl-March.* (vezi Foto nr. 57, 58, 59).

F. Sp. 2684: manuscris în creion de 29 de pagini, semnat și datat, scris pe sisteme de două portative. Este schița lucrării. Pagina de gardă: *Uvertură și Intermezzi la piesa „Matei Millo” de Mircea Ștefănescu. Paul Constantinescu. '953. P. 1: Vivo. Uvertura a quattro temi.* Pe ultima pagină, 29: *Paul Constantinescu. 7 III. '953.*

F. Sp. 562: Uvertura actului II (Manuscris în creion, 39 de pagini) și Uvertura actului III (manuscris în creion, 12 pagini). La sfârșit, semnat, nedatat.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris *Lucrări muzicale* al lui Paul Constantinescu, p. 20, poziția 5, sub titlul **Trei preludii la piesa „Matei Millo”.**

TIPĂRITĂ: inedită

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: 3, 2, 2, 2, 4, 3, 2, 1, timp., gr.c., tamb., picc., pf., cvintet coarde.

PRIMA AUDIȚIE: Teatrul Național „Comedia”, 1953¹

ISTORIC: a mai fost interpretată de orchestra Studio Radio. Dirijor: Carol Litvin

---

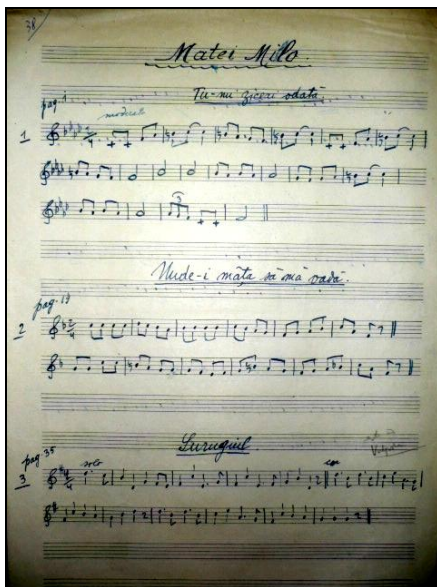
¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 20, poziția 5.

OBSERVAȚII: materialul meu dat la radio¹.

Înainte de a fi o dramatizare a vieții lui Matei Millo, „Căruța cu paiate” este un elogiu al începuturilor teatrului românesc. În trei secvențe de **teatru în teatru** (prima legată de înjghebările ridicole care îl determină pe Millo să ia în mâini soarta teatrului în limba română, a doua prelucrează teme satirice din opera lui Alecsandri ca moment de maturizare a repertoriului, iar a treia, bătălia pentru „O noapte furtunoasă” ca maturizare a spectacolului de teatru) dramaturgul ridică în legendă teatrul românesc prin figura **anonimată** a lui Matei Millo care apare sub numele de Bădia.²

Piesa *Căruța cu paiate* de Mircea Ștefănescu a fost reprezentată în premieră în anul 1951 la Teatrul Național din Iași, cu titlul *Matei Millo*.

Foto nr. 57

¹ Observație făcută de compozitor în Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 20, poziția 5.

² Mircea Ghițulescu, *Istoria literaturii române. Dramaturgia*, Ediția a II-a, Editura Tracus arte, București, 2008, p. 271.

Foto nr. 58

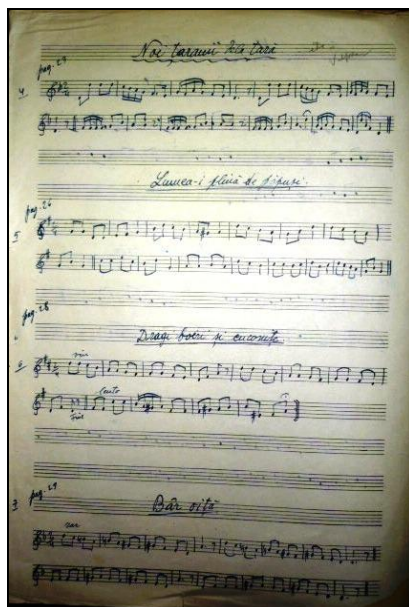
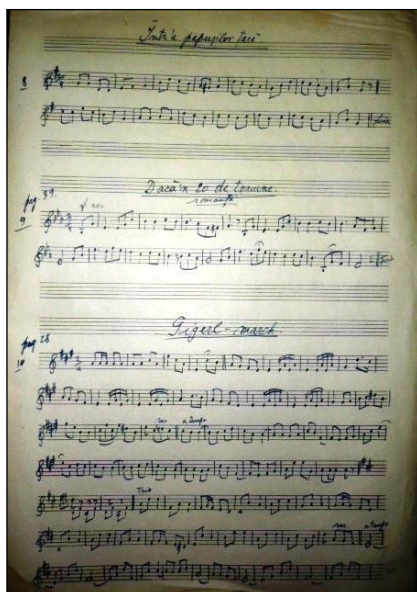

Foto nr. 59

88.

TITLUL LUCRĂRII: **Patru Madrigale pe versuri de Mihai Eminescu**

I. Freamăt de codru (1953)

II. La mijloc de codru des (1953)

III. Peste vârfuri (1953)

IV. Stelele-n cer (1954)

DURATA APROXIMATIVĂ: 11 minute

ANUL TERMINĂRII: 1953

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2723 (*Freamăt de codru*). Nu s-a găsit manuscrisul la celelalte trei piese.

DESCRIERE: manuscris în creion, foarte neglijent, o schiță a piesei **Freamăt de codru**, scrisă pentru voci și pian, 13 pagini, semnat și datat pe diagonală, la sfârșit: 8 nov. 1953, Paul Constantinescu

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 10; Paul Constantinescu: *Am căutat să împletesc armonios romantismul celor patru poezii ale lui Eminescu* (Freamăt de codru, Peste vârfuri, La mijloc de codru des, Stelele-n cer) – *cu melodia populară, tratată, bineînțeles, în manieră polifonică, potrivit tehnicii de madrigal. A fost o experiență interesantă, pe care doream s-o realizez de multă vreme.*¹; V.T.; M.P.; S.I.

TIPĂRIȚĂ: ESPLA 1956, reeditare Editura Muzicală 1964

ÎNREGISTRATĂ: ECE 0532-1970, transformat în ECE 0723 în interpretarea Corului de cameră „Madrigal” al Conservatorului din București, Dirijor: Marin Constantin. EXE 01708-1980 *Stelele-n cer* în interpretarea Corului Liceului „Mihai Viteazu” București, Dirijor: Valeria Nica-Chiriță; la pian: Marta Joja. EXE 01882-1980 *Freamăt de codru, Peste vârfuri, Stelele-n cer* în interpretarea corului Radioteleviziunii Române, Dirijor: D.D. Botez.

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: cvartet vocal și pian

PRIMA AUDIȚIE: 31 martie 1954, la Ateneu, Soliști: Emilia Petrescu, Elena Cernei, Aurel Alexandrescu, Alexandru Voinescu. La pian:

---

¹ Citat din interviul Silviei Roșculeț (*Entretien avec Paul Constantinescu, compositeur*) apărut în revista „La roumanie nouvelle”, an VII, nr. 50, 15 dec. 1954, p. 2, reprodus în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hîrlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 59-62.

Nicolae Rădulescu¹

ISTORIC: Săptămâna Muzicii Românești, la Sala Dalles, 8 decembrie 1957, Sala Mică a Palatului RSR, aprilie, 1966

OBSERVAȚII: comandă Minister²

89.

TITLUL LUCRĂRII: **Patru cântece pe versuri de Ștefan Octavian Iosif**

I. Doi voinici

II. Cântec de leagăn

III. Doină (Icoane din Carpați)

IV. Jos, între care (Icoane din Carpați)

DURATA APROXIMATIVĂ:

I: 6 minute

II: 2 minute

III: 2-3 minute

IV: 1 minut

ANUL TERMINĂRII: 5 februarie 1954

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA:

F. Sp. 540 (conține: *I. Cântec de leagăn*; *II. Doina (Icoane din Carpați)*; *III. Jos, între care (Icoane din Carpați)*).

F. Sp. 2729

F. Sp. 2733

DESCRIERE:

F. Sp. 540

I. *Cântec de leagăn*: manuscris în creion, 1 pagină; semnat *P. Constantinescu*; datat: 4 februarie 1954.

II. *Doina (Icoane din Carpați)*: manuscris în creion, 4 pagini, semnat *P. Constantinescu*, datat: 5 februarie 1954.

III. *Jos, între care (Icoane din Carpați)*: manuscris în creion, semnat *P. Constantinescu*, datat: 5 februarie 1954

F. Sp 2729. La această cotă există două manuscrise:

a. *Doi voinici*, manuscris în creion, neîngrijit scris, dar foarte inteligibil, 10 pagini, datat la sfârșit: 3 februarie 1954.

b. *Doi voinici, partitură de copist*, în cerneală neagră, 8 pagini, semnată și datată la sfârșit: 3 II 1954, *Paul Constantinescu*.

---

¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 10, rubrica *Prima execuție*.

² Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 10, rubrica *Achiziții*.

F. Sp. 2733: manuscris de copist în cerneală neagră, 6 pagini. Pagina de gardă: *Trei cîntece pe versuri de Șt. O. Iosif. Cântec de leagăn, Doină, Jos între care. Paul Constantinescu, 1954.*

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 10; V.T.; M.P.; S.I.

TIPĂRITĂ: volumul *Cîntece*, ESPLA 1957.

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: voce și pian

PRIMA AUDIȚIE: 14 mai 1954, Nicolae Secăreanu, G. Kulibin (pian).

ISTORIC:

OBSERVAȚII:

90.

TITLUL LUCRĂRII: ***Pană Lesnea Rusalim*** Dramă în 3 Acte (5 Tablouri); Libret de Victor Eftimiu

DURATA APROXIMATIVĂ: 1 h și 45 minute

ANUL TERMINĂRII: 10 septembrie 1955

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 557

F. Sp. 496

DESCRIERE:

F. Sp. 557: manuscris în creion pentru voci și pian. Scriitura este clară, dar este evident că aceasta este prima formă a operei. Pagina de gardă: *Pană Lesnea Rusalim. Text: Victor Eftimiu. Actul I. Paul Constantinescu*; pe verso: *Persoanele* (sunt înșirate personajele operei); p. 3-10: *Scena I*; p. 11-23: *Scena a II-a*; p. 24-29: *Scena a III-a*; p. 30-37: *Scena a IV-a*; p. 38-43: *Scena a V-a*; p. 44-55: *Scena a VI-a*; p. 56-59: *Scena a VII-a*; La pagina 59, Paul Constantinescu a notat: *circa 35 minute* și a pus data: 16. V. 1954. Actul II conține *Tablourile I și II* și are paginile numerotate din nou de la pagina 1 până la pagina 44 unde apare indicația: *Cortina cade încet* și data: 12. VII. 954; Urmează încă 3 pagini de manuscris. La p. 49 începe *Tabloul II* care se încheie la p. 70, fiind datat *Sinaia 31 iulie 1954*. Actul III, *Tabloul I* cuprinde 61 de pagini, numerotate începând cu numărul 1. La p. 61, Paul Constantinescu a notat: *circa 30 minute. Sinaia, 9 oct 1954. Tabloul II* al actului III cuprinde 31 de pagini numerotate începând cu numărul 1. La sfârșit, Paul Constantinescu a notat: *Buc. 3 noiembrie 1951. Urmează semnătura și o nouă notă încadrată în chenar: Început orchestrarea la 22 febr. 1955. Terminat la 10 sept 1955.*

F. Sp. 496: manuscris în creion, foarte îngrijit, format din 3 volume, legate în coperte cartonate. Volumul I conține actul I, fiind datat 13 aprilie 1955; pagina de gardă: *Pană Lesnea Rusalim. Dramă în 3 acte (5 tablouri). Text de Victor Eftimiu. Muzica: Paul Constantinescu. 1955; pe verso: Persoanele: Spătarul Pană Lesnea Rusalim - bariton; Mavromihale domnul fanariot - bas, Evanthia soția lui Mavromihale - rol mut, Logofătul Miriște - tenor, Vornicul Radu Vulpache - bariton, Vlădica, egumenul Nazarie - bas (bariton), Ispravnicul - Bas, Grămăticul - tenor, Aga - tenor, Moș Toma, țaran - bas, Rada, soția lui Moș Toma - soprană, Tofan, fiul lor - tenor, Măriuca, logodnica lui Tofan - soprană, Mătrăgună, țaran - tenor, Dună, țaran - bariton, Ilie a lui Marin, țaran - tenor, Năstasa, țărăncă - soprană, Un argat -tenor, O căpetenie de haiduci - tenor, vlădici, boieri, boieroaice, țărani, țărance, poterași, haiduci, dansatori și dansatoare. Cor bărbătesc, cor de femei, cor mixt, orchestră de suflători în culise (meterhaneaua). Orchestra: 2 fl., fl. Picc., 2 ob., corno inglese, 2 cl Sib., cl bass., 2 fg., contrafagot, 4 corni Fa, 3 trompete Do, 3 tromb., tuba, timp., toba picc., piatti, tamburina, gran cassa, gong, trianglu, glockenspiel, xilofon, celesta, arpa, volina I, violina a II-a, viola, v-cel, c-bass. În culise: meterhaneaua (1 fl picc, 1 ob, 1 cl. Mib, 1 cl. Sib, 2 tromp Sib, Trombon, Tuba, Piatti, Tamburina, Gran cassa, 2 corni, campane, tamburo picc. La ultima pagină, 135, semnătura compozitorului și data: 13 aprilie 1955. Volumul II începe cu pagina 136, conține Actul II, fiind datat la pagina 283, 26 mai 1955. Volumul III conține actul III, fiind datat 10 sept 1955.*

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 10; Paul Constantinescu: *Acțiunea se petrece la sfârșitul secolului al XVIII-lea, epocă în care țara noastră se găsea sub dominația fanariotă și țărani noștri erau exploatați cu cruzime. Din rândul lor se ridică Pană Lesnea Rusalim, care va conduce revolta. El a murit sacrificându-se în lupta împotriva opresorilor. Dar sacrificiul lui nu a fost în van, pentru că, din acel moment, regimul fanariot nu a mai dăinuit mult.*¹; Paul Constantinescu dă explicații asupra acestei lucrări și în alte articole apărute în

---

¹ Citat din interviul Silviei Roșculeț *Entretien avec Paul Constantinescu, compositeur*, apărut în revista „la Roumanie nouvelle”, an VII, nr. 50, 15 dec. 1954, reprodus în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hîrlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 59-66.

periodicele vremii¹; V.T.; S.I.

TIPĂRIȚĂ: Monologul lui Pană Lesnea Rusalim, în *Arii din opere românești*, Ed Muzicală, București, 1962

ÎNREGISTRATĂ: ECE 01344-1977: Aria *Da, sunt bătrân*". Orchestra Radiodifuziunii, dirijor, Constantin Bobescu. Solist: Mugur Bogdan
DISTINȚII:

FORMAȚIA: soliști, cor mixt, orchestră (3, 3, 3. 3-4, 3, 3, 1-timp, bat., glcksp., xil, v-cel, harpa, coarde. Culise: fl. picc., ob, cl. Mib, cl. Sib, 2 corni, trp., trb., bat., campane).

PRIMA AUDIȚIE: Opera din Cluj, 27 iunie 1957², Dirijor: Anatol Chisadji. Soliști: Pană Lesnea Rusalim - David Ohanesian, Rada - Ecaterina Vilcovici, Mavromihale - Jean Hvrov, Rada - Suzana Bosica, Logofătul Miriște - Teodor Athanasiu, Măriuca - Lucia Stănescu, Vornicul Vulpache -Traian Popescu, Moș Toma - Ioan Udrescu, Mavromihale - Emil Mureșan, Dirijor cor: Mircea Popescu

ISTORIC: vizionarea operei s-a făcut la București, la Ateneu, în luna octombrie a anului 1955, sub bagheta lui Alfred Alessandrescu, cu soliști de la Teatrul de Operă din București: Nella Dimitriu, Mircea Buciu, Alexandru Bădulescu, Dumitru Scurtu, Jean Bănescu, Thea Rămurescu și Zoe Dragotescu.

În anul 1964 se realizează tot la Cluj, o a doua montare a operei, în regia lui A. Ionescu Arbore, cu unele simplificări (eliminarea ariei lui Miriște și a corului boierilor din actul I, a dialogului Tofan - Măriuca și a corului argaților din actul II și a ariei lui Rusalim și a septetului din actul III). Conducerea muzicală a fost a lui Petre Sbârcea iar corul a fost pregătit de Kurt Mild. Scenografia a aparținut lui Mihai Nemeș iar maestru de balet a fost Gabriela Taub-Darvaș. Soliști: Constantin Ursulescu (Pană Lesnea), Emil Mureșan, Titus Pauliuc (Mavromihale), Gheorghe Znamirovski (Miriște), Vasile Bărbieru (Vulpache), Ion Trifa (Vlădica), Marian Pantazi, Mircea Breaz (Ispravnicul), Mihai Almășanu (grămăticul), Liviu Căpușan, Iosif Kallos

---

¹ Articolul *La ce lucrează compozitorii noștri*, apărut în „Steagul Roșu” an II, nr. 295, 11 martie 1955; *De vorbă cu compozitorul Paul Constantinescu despre noua sa operă Pană Lesnea Rusalim*, apărut în „Informația Bucureștilui”, an III, nr. 689, 18 oct. 1955; *De vorbă cu compozitorul Paul Constantinescu – autorul operei „Pană Lesnea Rusalim”*; *Când Ministerul Culturii a propus premiera operei mele...*, text apărut în anul 1957, în Programul de Sală al Operei de Stat din Cluj. Toate aceste texte au fost reproduse în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hîrlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004.

² Program sală al Operei de Stat din Cluj, Întreprinderea Poligrafică Cluj, 9278-1957.

(Aga), George Busuioc, Ion Udrescu (Moș Toma), Margareta Rădulescu (Rada), Cornel Gocan, Alexandru Racołța (Tofan), Ion Budoiu, Constantin Toma (Duma), Virgil Dobărtă, Vasile Șildan (Ilie), Ileana Handrea (Năstasa), Alexandru Crețu (o căpetenie de haiduci)¹. La 13 octombrie 1977, Maria Slătinaru Nistor, Cornel Stavru și Vasile Martinoiu prezintă în concertul Orchestrei Naționale Radio, sub bagheta lui Carol Litvin, *Arie și cor din Opera „Pană Lesnea Rusalim”*. OBSERVAȚII: comandă minister²

91.

TITLUL LUCRĂRII: **Gornistul** pe versuri de Al. O. (Păstorel) Teodoreanu

ANUL TERMINĂRII: 29 mai 1955

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 542

DESCRIERE: Manuscris în creion, 6 pagini, datat 29 mai 1955, semnat. Pe prima pagină, Paul Constantinescu a notat: Nae Secăreanu sau CCS (Palade)

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 10; V.T.; S.I.

TIPĂRIȚĂ: în volumul *Cântece*, ESPLA 1957

ÎNREGISTRATĂ: ECC-1967. Solist: Nicolae Secăreanu, pianist: Nicolae Rădulescu.

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: bas solo și pian

PRIMA AUDIȚIE: N. Secăreanu și Nicolae Rădulescu³

ISTORIC: Păstorel Teodoreanu i-a mulțumit autorului cu un catren: *Paule-ai făcut-o lată / Dar iar zic și iar mă-ntorn / Mai suna-vei din fligorn / Pentru mine vreodată?*⁴. Dan Iordăchescu a inclus liedul în repertoriul său, prezentându-l în recitalurile sale de la Londra și Paris. A mai fost reluat în recitalul lui Ladislau Konya, în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu” din anul 1964. La 22 mai 1988. Dan Iordăchescu prezintă lucrarea, alături de *Balada puricelui* de M. Mussorgski, în concertul Orchestrei Naționale Radio, sub bagheta lui Laszlo Gati⁵.

OBSERVAȚII:

---

¹ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Ed. Muz., București, 1967, p. 406.

² Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 10, rubrica *Achiziții*.

³ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 10, rubrica *Prima execuție*.

⁴ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Editura Muzicală, București, 1967, p. 428. Catrenul se află la UCMR, în Fond Breazul, cota 713.

⁵ Cf. Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999.

92.

TITLUL LUCRĂRII: **Rapsodie Oltenescă**

DURATA APROXIMATIVĂ: 8 minute

ANUL TERMINĂRII: 1956¹

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 529

DESCRIERE: manuscris pentru pian, în creion, neîngrijit scris, nedatat, nesemnat. 15 pagini. Conține 36 de repere notate de autor.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 11; V.T.; M.P.; S.I.

TIPĂRITĂ: inedită

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: orchestră simfonică²:

PRIMA AUDIȚIE: 1957, București, Ansamblul Sindicatelor³

ISTORIC:

OBSERVAȚII: comandă C.C.S.⁴

93.

TITLUL LUCRĂRII: **Călușul**

ANUL TERMINĂRII: 1956⁵

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2719

DESCRIERE: manuscris în creion, foarte frumos scris, pentru pian (sisteme de 2 portative), 8 pagini, nesemnat, nedatat. Conține : *Introducere - Moderato; Dans 1 - Allegro moderato*. CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 21, poziția 7.

TIPĂRITĂ:

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

---

¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Anul creerii*.

² Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Formație*.

³ Cf. Mihai Popescu, *Repertoriul general al creației muzicale românești*. Vol. I. Muzica Simfonică, muzica concertantă, muzica vocal-sinfonică, muzica de operă, operetă, balet, muzica de fanfară, Editura Muzicală, București, 1979.

⁴ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Achiziții*.

⁵ Conform *Catalogului creației* în manuscris de la UCMR, Fond Breazul, Cota 713.

FORMAȚIA: pian
PRIMA AUDIȚIE:
ISTORIC:
OBSERVAȚII:

94.

TITLUL LUCRĂRII: **Concert pentru vioară și orchestră**

DURATA APROXIMATIVĂ: 22 minute

ANUL TERMINĂRII: 20 VII 1957

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 528 (reducție)

F. Sp. 513;

DESCRIERE:

F. Sp. 528 (reducție): manuscris în creion, conținând schița concertului. Părțile I și II sunt cuprinse între paginile 1 și 22 ale manuscrisului, unde Paul Constantinescu pune data de 22 III, 957 (vezi Foto nr. 60). Între paginile 23 și 43 este scrisă partea a III-a datată 6 iunie 1957 (vezi Foto nr. 61).

F. Sp. 513. Manuscris în creion, pentru vioară și orchestră. Are 109 pagini. Pagina de gardă: *Concert pentru vioară și orchestră. Paul Constantinescu 1957*. P. 10-36. Partea I: peste textul scris cu creion, apar modificări, tăieturi, adăugiri, scrise cu creioane, roșu și albastru. P. 37-59: Partea a II-a, la fel, cu modificări, cu creioane, roșu și albastru. P. 60-109: Partea a III-a. Cadența este la p. 88. Pe ultima pagină, 109, apare semnătura și data: *Paul Constantinescu. Sinaia 20 iulie, 1957*.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 11; Paul Constantinescu¹; V.T.; M.P.; S.I.

TIPĂRITĂ: Editura Muzicală, București, 1960 (partitură generală și reducție pentru vioară și pian)

ÎNREGISTRATĂ: ECE 0490-1970, transformat în ECE 0883: Orchestra Simfonică a Filarmonicii din Cluj; Dirijor: Mircea Cristescu; Solist: Ștefan Ruha.

DISTINCȚII:

---

¹ *Paul Constantinescu inedit*, articol apărut în „Tribuna”, an XIII, nr. 15 (637), 10 aprilie 1965 și *Paul Constantinescu*, fragment autobiografic, conservat în Fondul Breazul al UCMR la nr. 202; ambele publicate în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hîrlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 197-198, respectiv 195-196.

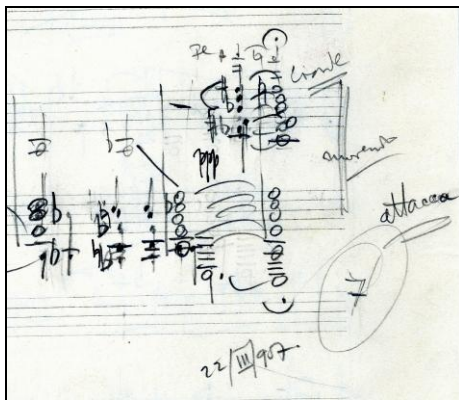
FORMAȚIA: 2+1, 2, 2, 2-2, 2, 2-timp, toă mică, xil., cel., harpă, coarde

PRIMA AUDIȚIE: 30 aprilie 1958, Filarmonica Brașov, Solist: Ștefan Gheorghiu, Dirijor: Nicolae Boboc¹.

ISTORIC: La 18/19 octombrie 1958 Ștefan Gheorghiu îl prezintă în primă audiție bucureșteană, la Ateneu, cu Orchestra Filarmonicii bucureștene, sub bagheta lui Mihai Brediceanu²; 17/18 Octombrie 1959, solistul Ștefan Gheorghiu îl reprogamează la Ateneu, sub bagheta lui Mihai Brediceanu³. Același solist îl interpretează ulterior la Galați (5 decembrie 1958) sub conducerea lui Silviu Zavulovici, la Timișoara (31 ianuarie 1959), la Cluj (14/15 noiembrie 1959), sub bagheta lui Anatol Chisadij⁴. La 10 februarie 1966 a fost interpretat la Radio, sub bagheta dirijorului Ilia Temkov, solist: Gabi Grubea⁵. 6 iulie 1977 Ștefan Ruha îl interpretează la Ateneu alături de orchestra Filarmonicii din Cluj, sub bagheta lui Emil Simon; 22 iulie 1988 Luminița Burcă îl cântă, sub bagheta lui Cristian Mandeal. Ulterior a intrat în repertoriul mai multor soliști, printre care Gabriel Croitoru.

OBSERVAȚII: Fond Muzical Minister⁶.

Foto nr. 60

¹ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Prima execuție*.

² Cf. Fișei lucrării aflată la Biblioteca Filarmonicii „George Enescu” București.

³ Viorel Cosma, *Filarmonica „George Enescu” din București (1868-1968)*, București, 1968, Întreprinderea Poligrafică Timișoara.

⁴ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Ed. Muz., București, 1967, p. 454.

⁵ Cf. Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999.

⁶ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Achiziții*.

Foto nr. 61

95.

TITLUL LUCRĂRII: **Înfrățire (poem coregrafic)**

DURATA APROXIMATIVĂ: 7 minute

ANUL TERMINĂRII: 1959

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2671

DESCRIERE: manuscris în creion, neterminat, totuși semnat și datat. Este schița lucrării, realizată pe sistem de două portative, pentru pian. Are 66 de repere notate cu creion roșu. Pagina de gardă: Înfrățirea Rapsodie coregrafică. P. 1: *Andantino*. Notă de subsol: Purtata (melodii și jocuri din Ardeal. Regiunea Brașov); p. 2: Notă de subsol: Brustureanca (125 melodii și jocuri din Moldova) Reg. Iași - C Prichiciu; p. 3: Notă de subsol: Călăuza cortului (125 melodii și jocuri din Moldova) Bacău - C Prichiciu; p. 4: Notă de subsol: Marea colecție ungară; p. 6: Jodler und Jeuchzer nr. 111a aus Steiermark und dem östermarkischem Alpengebiet (dr. Joseph Pommer); p. 8: Salacițe (Sârbesc. Banat). Colecția C. L. Ilin. Ultimele 6 pagini ale manuscrisului (12-17) conțin doar vagi idei muzicale, scrise pe primul portativ al sistemelor. Totuși, pe pag. 17 există semnătura și data: 26 mai 1956. Paul Constantinescu.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 11; V.T¹; M.P.

TIPĂRIȚĂ: inedită

ÎNREGISTRATĂ:

---

¹ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Ed. Muz., București, 1967, p. 452.

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: 2+1, 2, 2, 2, 4, 3, 3, 1, timp., gr.c., tamb., picc., trgl., ptti., xil., pf., cvintet coarde

PRIMA AUDIȚIE: 20 august 1958, Fil. Buc., Ateneu. Dirijor: George Georgescu¹

ISTORIC: Lucrarea a fost scrisă la comanda Ministerului, cu prilejul împlinirii a 15 ani de la „Eliberare”. S-a mai cântat pe 24 IV 1959, Filarmonică, Dirijor: Mircea Basarab; 3 X 1959, Filarmonică, Dirijor: Mircea Basarab; 10/11 X 1959, Filarmonică, Dirijor: Mircea Basarab². La 13 Octombrie 1960 a fost interpretată la Radio, sub bagheta lui Carol Litvin³.

OBSERVAȚII: *Comandă Minister*⁴.

Nu știm unde se găsește manuscrisul lucrării în forma sa finită.

96.

TITLUL LUCRĂRII: ***Șapte cântece din ulița noastră pentru bariton și pian. Versuri de Cicerone Theodorescu***

- ***Închinare***
- ***După mort***
- ***Grevă***
- ***Colonelul***
- ***Pitpalacul***
- ***Cu dubele de pâine***
- ***Hrisov de mai***

DURATA APROXIMATIVĂ: 20 minute

ANUL TERMINĂRII: 14 decembrie 1959 (versiunea pentru bariton și pian); 11 mai 1960 (versiunea pentru bariton și orchestră)

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 551

F. Sp. 507

F. Sp. 564

DESCRIERE:

F. Sp. 551: manuscris în creion, conținând 23 de pagini, pentru voce și pian. Se pare că este prima formă a lucrării. Pe pagina de gardă: 7 *Cântece din ulița noastră pentru bariton și pian (orchestră). Versurile de Cicerone Theodorescu. Pentru bariton și pian.* Jos, dreapta: *Paul*

---

¹ Aceste date rezultă din fișele lucrărilor interpretate de către Orchestra Filarmonică București. Lucrarea *Înfrățire* figurează sub titlul: *Înfrățire, rapsodie pentru cor și orchestră*.

² Cf. Fișei lucrării, aflată la Biblioteca Filarmonicii „George Enescu”

³ Cf. Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999.

⁴ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Achiziții*.

Constantinescu. 1959. Pe ultima pagină, după bara dublă finală apare semnătura compozitorului și data: 14 dec. 1959.

F. Sp. 507: manuscris în creion, scris foarte ordonat, conținând 51 de pagini. Pe pagina de gardă: 7 *Cântece din ulița noastră pentru bariton și orchestră (versuri: Cicerone Theodorescu)*. Jos, dreapta: Paul Constantinescu, 1960. Pe ultima pagină, după bara dublă: 11 V 1960. Rezultă că Paul Constantinescu a terminat orchestrația la această dată.

F. Sp. 564: manuscris scris foarte ordonat, în tuș negru, 51 de pagini. Este identic cu F. Sp. 507 datat la sfârșit, 11 V 1960

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 11; Paul Constantinescu: *Începând cu muzica pentru filmul Răsună valea, cu muzica pentru filmele Delta Dunării și Moara cu noroc, dansurile simfonice realizate pentru Ansamblul Consiliului Central al Sindicatelor, opera Pană Lesnea Rusalim, coruri, madrigale, pe versuri de Eminescu*, Simfonia ploieșteană, concertele pentru pian, harpă, Concertul pentru orchestră de coarde, până la ciclul de cântece Din ulița noastră, pe versuri de Cicerone Theodorescu – am căutat să îmbogățesc tematica cu aspecte din lupta dusă de popor în trecut, cu aspecte ale frumuseților care ne încântă astăzi sufletul sau ecouri ale gândirii și sensibilității noastre contemporane;¹ V.T.; M.P.; S.I.

TIPĂRITĂ: Editura Muzicală a UC din RPR, București, 1961

ÎNREGISTRATĂ: ECE 059-1960: Solist: Nicolae Gafton, Orch. RTV; Dirijor: Iosif Conta

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: voce și orchestră simfonică: 2, 2, 3, 2-4, 3, 3, 1, timp., bat., pian, campane, coarde.

PRIMA AUDIȚIE: 23 iunie 1960, Orchestra Radio; solist: Nicolae Gafton; dirijor: Iosif Conta

ISTORIC: S-a reluat tot la Radio, la 28 noiembrie 1963 cu același solist și același dirijor. La 16 februarie 1967 s-a cântat tot la Radio, sub bagheta lui Nicolae Boboc, solist fiind Ionel Pantea². La Filarmonica din București, Nicolae Gafton a interpretat-o la 28/29 aprilie 1962, sub bagheta lui Constantin Bugeanu, la 6/ februarie

---

¹ Citat din articolul *Să promovăm mai departe arta și cultura noastră nouă socialistă*, apărut în revista „Muzica”, an XII, nr. 12/1962, p. 15 și reprodus în volumul Paul Constantinescu. *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hirnav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 113.

² Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999.

1965, sub conducerea muzicală a lui Iosif Conta. S-a mai cântat la Ateneu sub bagheta lui Mircea Cristescu, solist fiind Ionel Pantea (8 mai 1971), a lui Nicolae Boboc, solist fiind Gheorghe Crăsnaru, și a lui Constantin Bugeanu (17/18 februarie 1983), solist fiind Pompeiu Hărășteanu.

OBSERVAȚII: Opus *compus și interpretat în anul 1960 cu prilejul manifestărilor în cinstea celui de-al VII-lea Congres al Partidului...¹*.
Minister²

97.

TITLUL LUCRĂRII: **Concert pentru harpă și orchestră** cu dedicația:
Harpistei Liana Pasquali

ANUL TERMINĂRII: Predeal, 13 iulie 1960.

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 560 (reducție)

F. Sp. 511

DESCRIERE:

F. Sp. 560: Manuscris în creion, pentru harpă și pian, mai puțin îngrijit, cu corecturi, ștersături, prima formă a concertului. Pe pagina de gardă: *Concert pentru harpă și orchestră. Orchestra: 2 fl. Fl. Picc., 2 ob., 2 cl., cl. bass, 2 fg., 4 trp., 3 trb., timp., bat., streich.* Alături, Paul Constantinescu a scris: *celesta, glockenspiel, xilofon*, și pune în dreptul lor semnul întrebării. Jos, dreapta: semnătura și data: 1960.

Urmează Partea I (paginile 1-19), datată: 8/IV/1960; partea a II-a (paginile 20-27) datată: 28 IV 1960; partea a III-a (paginile 28-51) datată: 21 iunie 1960.

F. Sp. 511: manuscris în creion, foarte îngrijit. Pe pagina de gardă: *Concert pentru arpă și orchestră.* Jos, dreapta: semnătura și data: 1960. Pe verso: *Orchestra: 2 fl., fl. picc., 2 ob., corn eng., 2 cl., cl. bass, 2 fg., 3 trb., 4 corni, timp (Sib și Mib), tamb. pic, trg., 1 piatto, arpa solo, archi.* Partea I (paginile 1-28); Partea a II-a (paginile 29-38); Partea a III-a (paginile 39-87) cu cadența la p. 68-69. La pagina 69, după bara dublă: *Predeal, 13 iulie 1960* și semnătura.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 11; V.T.; S.I.

TIPĂRIȚĂ: Editura Muzicală 1966 (reducție pentru harpă și pian)

ÎNREGISTRATĂ: ECE 01862/1980, Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii Române, Dirijor: Iosif Conta; Solistă: Elena Ganțolea
DISTINCȚII:

---

¹ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Ed. Muz., București, 1967, p. 446.

² Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Achiziții*.

FORMAȚIA: arpa solo, 2 fl., fl. picc., 2 ob., corn eng., 2 cl., cl. bass, 2 fg., 3 trb., 4 corni, timp (Sib și Mib), tamb. pic, trg., 1 piatto, arpa solo, arhi.

PRIMA AUDIȚIE: 4 mai 1961, Orchestra Radio. Solistă: Marica Pessione (Liana Pasquali¹), dirijor: Iosif Conta².

ISTORIC: A mai fost interpretat la Ateneu, la date de 5/6 ianuarie 1962 cu Orchestra Filarmonicii din București de către nina Mastero iar la Radio la 21 octombrie 1965, aceeași solistă îl prezintă sub bagheta lui Carol Litvin. Apoi, Elena Ganțolea l-a interpretat de nenumărate ori, ca solistă a Orchestrei Radio: 14 martie 1974, dirijor, Radu Zvorișteanu; 18 august 1974, dirijor, Iosif Conta; 31 mai 1976, dirijor, Carol Litvin; 21 și 22 august 1977, dirijor, Iosif Conta; 20 noiembrie 1980, Dirijor, Emanoil Elenescu; 25 iunie 1987, dirijor, Paul Popescu. Tot ea l-a interpretat în turneele Orchestrei Radio, după cum urmează: 1976 - Germania Federală, dirijor, Emanoil Elenescu (Bad Homburg - 19 ianuarie, Padeborn - 21 ianuarie, Baltop - 24 ianuarie); 1976 - Carpentras, Dirijor, Emanoil Elenescu; 1977 - Bulgaria, dirijor, Iosif Conta (Ruse, 9 februarie); 1978 - Iugoslavia, sub bagheta lui Iosif Conta (Zagreb - 7 decembrie, Split - 9 decembrie, Beograd - 11 decembrie, Liubliana - 12 decembrie)³. La Filarmonică s-a cântat pe 5/6 ianuarie 1963⁴. A fost prezentat în țară la Târgu Mureș (21 feb. 1962), dirijor Emil Simon; la Cluj (3-4 martie 1962), dirijor, Petre Sbârcea⁵; iar în Italia, la Torino, a fost interpretat de Liana Pasquali, sub bagheta lui Mario Rossi⁶.

OBSERVAȚII: *Minister*⁷

---

¹ În caietul manuscris *Lucrări muzicale*, Paul Constantinescu o indică pe Liana Pasquali ca primă interpretă a concertului, dar în volumul *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999, apare ca solistă la concertul din 4 mai 1961 Marica Pessione.

² Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999, p. 704.

³ Octavian Lazăr Cosma, *Simfonicele Radiodifuziunii Române*, Editura „Casa Radio”, Buc. 1999.

⁴ Viorel Cosma, *Filarmonica „George Enescu” din București (1868-1968)*, București, 1968, Întreprinderea Poligrafică Timișoara.

⁵ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Editura Muzicală, București, 1967, p. 458.

⁶ Vezi cartea poștală a Liane Pasquali către Paul Constantinescu: (Torino, 18 iulie 1962). *Mon cher Maître, Le concerto a plu énormément, l'enregistrement est très réussi. J'ai eu une bonne journée. J'espère le jouer en public dans la prochaine saison. A bientôt les autres nouvelles. Bien à vous, Liana Pasquali. P.S. Le chef d'orchestre était Mario Rossi!* (UCMR, Fond Breazul, nr. inv. 2938).

⁷ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 11, rubrica *Achiziții*.

98.

TITLUL LUCRĂRII: **ANADAM, lucrare în colaborare cu Paul Sterian**

ANUL TERMINĂRII: 1959-1960

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR

COTA: F. Sp. 2669

DESCRIERE: manuscris în creion, cu ștersături, adaosuri, o primă schiță a lucrării. Scriitura este în sisteme de 4 portative: două pentru voci, respectiv tenori (T) și bași (B) și două pentru pian. Partitura vocilor conține și textul personajelor: vânători, țitori, Arghir, Anadam, Baș-Bucătar etc. În manuscris, cele 4 portative sunt completate până la pag. 43. Între paginile 44-50 este scrisă doar partitura vocilor. La pagina 50 se termină manuscrisul. Paginile 50 și 51 sunt scrise, dar barate de autor, semn că nu pot fi luate în considerație.

CINE O MENȚIONEAZĂ: Paul Constantinescu: *În planurile mele de viitor mi-am propus să scriu un concert pentru violină și orchestră, care să fie bineînțeles bazat pe un limbaj muzical popular, dus la o cât mai înaltă tehnică actuală (pe cât îmi va fi posibil), precum și o nouă dramă muzicală pe binecunoscuta poveste a lui Anadam, unde este vorba de om, omul bun și omul rău (Adam-Anadam) și din care se deduce că inteligența fără suflet nu este suficientă.*¹

Într-un interviu apărut după terminarea lucrării *Pană Lesnea Rusalim* Paul Constantinescu afirma: *În ceea ce privește proiectele mele de viitor, aș dori să tac, și să vorbesc mai bine despre lucrurile îndeplinite, realizate, pentru că un compozitor chiar când știe de unde pornește, s-ar putea să nu știe unde ajunge, sau, mai clar zis, să nu fie mulțumit de ceea ce a făcut. Pot să vă spun totuși că mă gândesc la o nouă operă pe libretul poetului Paul Sterian, unde este vorba de om, omul bun și omul rău, și unde se talmăcește vechea poveste orientală Anadam și Arghirie, într-o înfățișare cu totul nouă și originală. Anadam, neomul, cu toate posibilitățile și capacitatea sa intelectuală, crescut și învățat de maestrul său Arghirie, nu poate să ajungă pe acesta din lipsa acelor calități care fac din Arghirie un om întreg, ascultat și iubit, adică a bunătății inimii, a superiorității sale sufletești; iar Anadam, care nu are asemenea calități, devine un tip diabolic, prăbușindu-se în propriile sale fapte. Această lucrare va*

---

¹ Paul Constantinescu, *Fondul de aur al creației populare*, răspuns la o anchetă din „Sovietskaia Muzîka” nr. 2/1957, p. 116-125, tradusă și publicată în revista „Probleme de muzică”, nr. 2 martie - aprilie 1957. Răspunsuri publicate în volumul Paul Constantinescu, *Despre „poezia” muzicii*, Argument, notă asupra ediției, transcrierea textelor, note și comentarii: Sanda Hîrlav-Maistorovici, Editura „Premier”, Ploiești, 2004, p. 80.

trebui să fie interiorizată și puternic dramatică. De multă vreme îmi tot ascult creioanele în vederea abordării unei asemenea lucrări pretențioase. Rămâne de văzut dacă până la urmă voi putea fi la înălțimea propriilor mele exigențe.¹

TIPĂRITĂ: inedit

ÎNREGISTRATĂ:

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: manuscrisul fiind în stadiul de schiță, știm doar că era pentru voci și instrumente.

PRIMA AUDIȚIE:

ISTORIC: Lucrarea este inspirată de *Istoria preaînțeleptului Arghir și a nepotului său Anadam* de Anton Pann. Libretul de Paul Sterian este după *Romanul tânărului Anadam*.

OBSERVAȚII:

99.

TITLUL LUCRĂRII: ***Cântec pentru un făuritor de cântece (în memoria lui Ion Vasilescu)***²

ANUL TERMINĂRII: 3 dec. 1960³

UNDE SE GĂSEȘTE MANUSCRISUL: UCMR (partitură de copist)

COTA: 695

CINE O MENȚIONEAZĂ: Lucrare menționată în caietul manuscris al lui Paul Constantinescu, *Lucrări muzicale*, p. 12; V.T.; S.I.

TIPĂRITĂ: inedită

ÎNREGISTRATĂ: Orchestra Studio Radio, Dirijor Carol Litvin⁴

DISTINCȚII:

FORMAȚIA: flaut și cvartet de coarde

PRIMA AUDIȚIE: *A fost interpretat de Orchestra Studio Radio condusă de Carol Litvin*⁵

ISTORIC:

OBSERVAȚII:

---

¹ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Ed. Muz., București, 1967, p. 406.

² Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 12, rubrica *Titlul lucrării (Text)*.

³ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 12, rubrica *Anul creerii*.

⁴ Cf. Caietul manuscris *Lucrări muzicale*, p. 12, rubrica *Înregistrări*.

⁵ Vasile Tomescu, *Paul Constantinescu*, Editura Muzicală, București, 1967, p. 463.